

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจในปีพ.ศ. 2540 ทำให้อุตสาหกรรมโดยรวมของประเทศประสบผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน แต่เหตุการณ์ดังกล่าวกลับส่งผลดีต่อโครงสร้างอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มให้มีความได้เปรียบทางด้านราคาในตลาดโลกจึงทำให้อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกในช่วงปีพ.ศ. 2541-2550 คิดเป็นอัตราเฉลี่ยร้อยละ 7-8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยมีความพร้อมทั้งด้านภูมิศาสตร์และด้านทรัพยากร จึงเอื้อประโยชน์แก่กระบวนการผลิตในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม (สถาบันอาหาร, 2551 : 17) ทำให้อุตสาหกรรมนี้ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2543-2552 มีมูลค่าการจำหน่ายจำนวน 198 พันล้านบาทถึง 426 พันล้านบาท โดยเป็นการจำหน่ายทั้งหมด 45 ล้านหน่วยถึง 84 ล้านหน่วย แบ่งเป็นการจำหน่ายในประเทศจำนวน 38 ล้านหน่วยถึง 73 ล้านหน่วยและการส่งออกจำนวน 6 ล้านหน่วยถึง 11 ล้านหน่วย คิดเป็นการจำหน่ายในประเทศร้อยละ 85 และการส่งออกร้อยละ 15 (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2553 : ออนไลน์) ดังนั้นแม้สภาพเศรษฐกิจของโลกและประเทศไทยจะผกผัน อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมดังกล่าวยังสามารถเติบโตได้ เพราะอาหารและเครื่องดื่มเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ของการดำรงชีพ ไม่ว่าสภาพเศรษฐกิจจะเป็นเช่นใด อุตสาหกรรมดังกล่าวสามารถยืนหยัดอยู่ได้ โดยเฉพาะในตลาดต่างประเทศนั้นยังมีช่องว่างที่องค์กรธุรกิจจะเข้าไปแสวงหาส่วนแบ่งตลาดได้ เพียงแต่องค์กรธุรกิจในอุตสาหกรรมนี้ต้องพัฒนาเพื่อเพิ่มผลผลิตและศักยภาพให้สามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้ เพราะแม้ว่าประเทศไทยจะมีความได้เปรียบด้านทรัพยากร ด้านประสิทธิภาพและความชำนาญ ตลอดจนด้านเทคโนโลยีการเกษตรและแปรรูปสินค้า รวมถึงการสนับสนุนของภาครัฐ แต่การแข่งขันบนเวทีโลกในปัจจุบันนี้ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นจากมาตรการปกป้องอุตสาหกรรมของแต่ละประเทศ ทำให้องค์กรธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรมนี้ไม่สามารถจะหยุดยั้งการพัฒนาองค์กรและกระบวนการผลิตได้ ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวนั้นต้องอาศัยเงินทุนจำนวนไม่น้อยเช่นกัน

การที่นักลงทุนจะเลือกลงทุนในธุรกิจโดยย่อมต้องพิจารณาทั้งปัจจัยภายนอกและภายในที่มีผลกระทบต่อธุรกิจนั้นๆ สำหรับปัจจัยภายในที่มักจะใช้ในการประเมินความสามารถในการ

บริหารงาน เช่น ผลประกอบการ อัตราการเจริญเติบโต อัตราส่วนทางการเงิน เป็นต้น โดยตัวเลขเหล่านี้ล้วนแล้วมาจากงบการเงิน ซึ่งต้องจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principles: GAAP) บนสมมติฐานของเกณฑ์คงค้างและการดำเนินงานต่อเนื่อง โดยมีการประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและสามารถวัดมูลค่าได้ไว้ในงบการเงิน เพื่อป้องกันมิให้งบการเงินแสดงตัวเลขสูงหรือต่ำไปสำหรับเหตุการณ์ที่มีความแน่นอนว่าอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต จึงส่งผลให้งบการเงินบิดเบือนไปจากความเป็นจริง อีกทั้งการประมาณการดังกล่าวนี้ยังสามารถเป็นช่องว่างให้ผู้บริหารสามารถตกแต่งตัวเลขในงบการเงิน เพื่อให้แสดงฐานะทางการเงินและผลประกอบการตามที่ต้องการได้ด้วย ดังนั้นถ้าไรทางบัญชีที่คำนวณขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปย่อมไม่อาจแสดงถึงมูลค่าที่แท้จริงของกิจการได้ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวการคำนวณมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (Economic Value Added: EVA) จะทำทราบมูลค่าที่แท้จริงของกิจการได้ ซึ่งเป็นการปรับปรุงงบการเงินตามหลักการบัญชีทั้งงบกำไรขาดทุนและงบดุลให้เป็นงบการเงินทางเศรษฐศาสตร์ เป็นการปรับปรุงรายการทางบัญชีที่ไม่สะท้อนความเป็นจริงออกจากงบการเงิน แล้วหักต้นทุนของเงินทุน (ทั้งส่วนหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น) ออกจากกำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษี ซึ่งจะทำให้ทราบถึงผลกำไรที่แท้จริงว่ามีแนวโน้มเป็นอย่างไร หากมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องย่อมหมายถึงการบริหารงานธุรกิจนั้นประสบความสำเร็จ และยังสามารถสร้างความมั่งคั่งให้กับผู้ลงทุนได้

แหล่งลงทุนและระดมเงินทุนในประเทศที่สำคัญคือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นตัวกลางในการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ราคาหุ้นของบริษัทจะเปลี่ยนแปลงตามผลประกอบการของบริษัทและภาวะตลาด โดยตลาดโดยรวมจะสะท้อนราคาหุ้นออกมาในรูปแบบแนวโน้มมูลค่าการซื้อขาย แนวโน้มมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ของกิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยมีมูลค่า 36 พันล้านบาทในปีพ.ศ. 2548 ได้เพิ่มขึ้นถึง 58 พันล้านบาทในปีพ.ศ. 2551 และลดลงเหลือ 47 พันล้านบาทในปีพ.ศ. 2552 (SetSMART, 2553: ออนไลน์) ถึงแม้ว่าสัดส่วนมูลค่าการซื้อขายในกลุ่มอุตสาหกรรมนี้จะเป็นเพียงร้อยละ 1 ของมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ทั้งหมด แต่แนวโน้มของมูลค่าการซื้อขายกลับมีทิศทางตรงข้ามกับแนวโน้มของตลาดโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะ 5 ปีที่ผ่านมาที่ปัญหาเศรษฐกิจและการเมืองกระทบต่อตลาดโดยรวมเป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของนักลงทุนในโอกาสการเติบโตของอุตสาหกรรมดังกล่าว จึงทำให้ผู้ศึกษาต้องการศึกษาความสามารถทำกำไรในรูปของมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์ของกลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ว่ามีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหุ้นสามัญในกลุ่มอาหาร

และเครื่องดื่มน้ำหรือไม่ เพื่อให้นักลงทุนสามารถนำผลการศึกษาของความสัมพันธ์ที่ได้ไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุนต่อไปได้

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์กลุ่มอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปีพ.ศ. 2548-2552

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สำหรับผู้ลงทุนสามารถใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์การลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. สำหรับผู้บริหารของบริษัทที่ได้นำข้อมูลมาศึกษาครั้งนี้สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานได้
3. สำหรับผู้ที่สนใจในการนำผลการศึกษาที่ได้นำไปใช้ในเชิงวิชาการ

1.4 นิยามศัพท์

ความสัมพันธ์ หมายถึง ความเกี่ยวข้องของตัวแปรที่ทำการศึกษามีลักษณะสัมพันธ์กันอย่างไร หากมีความสัมพันธ์ทางบวกหรือมีทิศทางเดียวกัน หมายถึง เมื่อตัวแปรตัวหนึ่งมีค่าเพิ่มขึ้น อีกตัวแปรจะมีค่าเพิ่มขึ้นตาม แต่ถ้าความสัมพันธ์ทางลบหรือมีทิศทางตรงกันข้าม หมายถึง เมื่อตัวแปรตัวหนึ่งมีค่าเพิ่มขึ้น อีกตัวแปรจะมีค่าลดลง

มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Value Added: EVA) หมายถึง ผลการดำเนินงานสุทธิที่เกิดขึ้นของกิจการ โดยคำนวณจากการนำกำไรในการดำเนินงานสุทธิหลังหักภาษีลบด้วยต้นทุนการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในส่วนของหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยและส่วนของผู้ถือหุ้น

กำไรในการดำเนินงานสุทธิหลังหักภาษี (Net Operating Profit After Tax: NOPAT) หมายถึง กำไรจากการดำเนินงานสุทธิหลังหักภาษีซึ่งได้ผ่านการปรับปรุงรายการต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแล้ว ตามหลักการปรับปรุงมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ของการดำเนินงานของกิจการ

ราคาหุ้นของกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม หมายถึง ราคาเฉลี่ยของหุ้นสามัญของกลุ่มอาหารและเครื่องดื่มที่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้บริษัทที่ทำการศึกษามีจำนวน 25 กิจการ โดยราคาหุ้นดังกล่าวเป็นราคาซื้อขายในงวดบัญชีรายปีระหว่างปีพ.ศ. 2548-2552

ตลาดหลักทรัพย์ หมายถึง ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งจัดตั้งขึ้นตาม
พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพ.ศ. 2517

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved